

УКРАЇНЬСЬКА ДЕРЖАВА ПОНАД УСЕ!

Видання Історичного клубу "Холодний Яр"

2025 рік

Квітень

Число 4 (470)

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Віра обґрунтування не потребує Передплатний індекс 33545

МИХАЙЛО ІЛЄНКО: "ЦЕ ВЖЕ НЕ МИСТЕЦТВО, ЦЕ ЩОСЬ ВИЩЕ"

12 БЕРЕЗНЯ | 18:30

КРАСА ПРАВИЧНА
МИХАЙЛА ГОРЛОВОГО

ПРЕМ'ЄРА ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ

Під час зйомок документального фільму "Краса правична Михайла Горлового" художник Володимир Гарбуз, роздивляючись роботи Горлового, прорік: "Скульптор у кожному своєму творінні бачить себе, свій автопортрет".

Виходячи з цієї логіки, автор сценарію Роман Коваль (під час прем'єри фільму) надає назви Михайлових робіт, які є його своєрідними автопортретами: "Арій", "Скит", "Мамай", "Літописець кам'яної могили", "Мізинський соплікар", "Трипільський Орій", "Скит-мій пращур", "Атілла і Одонацер", "Князь Кий", "Кирило Жожум'яка", "Князь Острозький", "Іван Богун", "Іван Виговський", "Пилип Орлик", "Петро Болбочан", "Василь Вишиваний", "Тригорій Косинка", "Отаман Зелений". "Це все Михайло Горловий. Це його лики", – зробив висновок Роман Коваль.

Прем'єра фільму відбулася 12 березня 2025 р. в Києві в Музеї Революції гідності. Відкрив її бандурист Степан Щербак пісню "Чорна рілля ізорана". Далі промовляв Володимир Гарбуз, з яким Горловий ще 1994 року провів у Києві художню виставку "Ми – трипільці". Це було вперше в українській історії. "Михайло – духовний воїн, – наголосив Володимир Гарбуз. – Його твори одухотворені. Він спілкується з духами наших мізинських предків, бере від них енергію. Його твори в камені та бронзі випромінюють світло, яке бачать тільки ті, кому дозволив Бог, – справжні українці, герої нашого часу, воїни духу. Михайло, добваючи камінь, повертає нам пласти, яким тисячі років".

Горловий глибоко шанував художницю Марину Соченко. Завдяки операторові Юрію Дереневському збережено думку Горлового про Марину. Вони жили у фільмі. На прохання Романа Ковалю Марина Соченко відтворила образи діячів Визвольного руху, світлина яких не збереглися, – на основі їхніх словесних портретів, які розшукали Роман Коваль і Владислав Карпенко. Чому художниця зобразила їх разом? Бо вони наречені. Отже, вітайте: кошовий Тарашанського коша "Запорозька Січ" Оверко Куравський і легендарна Маруся Соколовська знову разом!

І Марина Соченко вперше показала свою картину, яку шляхетна публіка зустріла оплесками. У той вечір Марина ще й намалувала прекрасні портрети Степана Щербака та кінорежисера Михайла Ілєнка.

Промовляли народний художник України Олег Пінчук, який товаришував з Горловим з 1976 р., і молодий художник із Трипілья Ярослав Ткаченко, до якого Михайло Горловий ставився з шанування та надією.

Лауреат Шевченківської премії Валерій Франчук нагадав поетичний рядок Горлового: "Горю, цвіту, полум'яню". І продовжив: "Цей чистої води першодікривач кришталю правдини так високо ткав свою «основу», що дивуєшся його глибинному розумінню неперевершеного тисячолітнього пласти скіфо-сарматської, трипільської риллі, того святого карбу нашого праукраїнського світу".

Художник Василь Корчинський про Горлового сказав просто і значуще: "Де б він не лишив знак, то цей знак був український".

Лєся Козенко зачитала останню поезію Михайла Горлового. Присвятив він її своєму другові Роману Ковалю.

І слава пращурів наш меч гострила.
Гримлять бої пекельні у степах,
Сини Вкраїни ворога зламують,
У нас козацький дух і шлях,
А вороги у пеклі хай палають.

Роман Коваль сердечно подякував меценатам фільму – Лєсі Козенко, Тетяні Лемешко і Сергієві Лакизі, а також директорці Музею Михайла Грушевського Світлані Паньковій, Арсенієві Білодубу й лідерові гурту "Кому вниз" Андрієві Середі за допомогу у створенні фільму. Андрій мистичний голос допоміг гідно представити образ Михайла Горлового. Це неймовірно мити, коли геній говорить про генія.

22 січня 2014 р. беркутівці вбили Сергія Нігояна і Михайла Жизневського. Того дня Горловий був на вулиці Грушевського. На пам'ять про Сергія Нігояна та козаків Небесної сотні Василь Ковтун прочитав свій вірш "З неба тримаю слово".

"Учасником Революції гідності був і сл. п. Ілля Гайдук із Кривоного Рогу, – продовжив Роман Коваль. – Він командир Криворізької самооборони Майдану. Сповідував гасло Холодного Яру «Воля України або смерть». Навесні 2014 р. пішов до війська. Сержант 25-ї Окремої повітряно-десантної бригади. Загинув у небі над Луганськом 14 червня 2014 р. (у літаку Іл-76, який збили росіяни). Ілля – лицар ордена "За мужність" III ст. (посмертно). Ми прийняли його до лав нашого клубу (також посмертно), а відтак і до сонму козаків Історичного клубу «Холодний Яр», які загинули в боротьбі за Україну".

Мати Іллі Надія Гайдук розповіла про свого сина, яким він був, як формувалася. Роман Коваль вручив холоднориське посвідчення його мамі Надії та сестрі Іллі.

Уже перед самою прем'єрою фільму бандурист Степан Щербак зачитав вірш "Музика у камені і глині", присвячений Михайлові Горловому – "Скиту з трипільських праглибин".

Кінокартина про козака Історичного клубу "Холодний Яр", лицаря Золотої Сварги Михайла Горлового тривала 22 хвилини... Про те, як вона творилася, розповів оператор і режисер Юрій Дереневський. Юрій наголосив, що такі фільми роблять творчі команди, а знімальна група цієї стрічки складалася лише з двох осіб...

Кінорежисер Михайло Ілєнко оцінив роботи скульптора Горлового як "частину захисного муру України". "Ми не встигаємо за часом, – сказав Ілєнко. – Нині настільки змінився статус України, що це вимагає від нас пересомислення. Ми не встигаємо за нашими бійцями. Вони сформували такий портрет України, до якого нам треба ще поспішити. Сьогодні на екрані я побачив роботи, які випереджають свій час. Ці роботи своєю захисною енергією адекватні до нового статусу України. Я побачив дуже цікаві кадри, почув щирі слова і познайомився з людиною, з якою, на жаль, не був знайомий. А це людина-монумент! Я побачив на екрані роботи, які є частиною захисного муру України. І вони розставлені в багатьох точках. Якби зібрати цей мур, він буде фундаментальний... Це очевидно самотньо. І я вдячний, що про нього створено такий екранний образ".

А після прем'єри фільму (в інтерв'ю Софії Компаніченко) Михайло Ілєнко про творчість Горлового сказав: "Це вже не мистецтво, це щось вище".

У вечорі пам'яті взяли участь заступниця генерального директора Музею Революції гідності Катерина Романова, поет Владлен Ковтун, мистецтвознавиця Анна Бартосік, краєзнавці Сергій Шевченко та Олександр Ірклівський, письменники Володимир Петрук та Олександр Мельник, журналісти Володимир Дзюба, Софія Компаніченко та Ольга Дубовик, архітектор Кий Данилейко, викладачка хореографії Світлана Ілєнко, члени Історичного клубу "Холодний Яр" Ігор Гавришшин, Надія Вінник, Микола Гребінник, Марко Мельник, Оксана Герасимюк, Максим Селюзкін, Іляна Гайдук, Марина Соченко, Микола Владзімирський, Олег Заварзін, Анатолій Зборовський, громадські активістки Ольга Барик, Ірина Оксинь і Сталіна Чубенко, мама Степана Чубенка, якого закатували росіяни в липні 2014 р. на Донбасі.

Щира подяка Ігореві Рубцову, Володимирі Кривоноку, Олександрові Вакуленку за пам'ятні світлини з цього вечора та Євгенії Євдокименко за трансляцію вечора в мережі.

Завершив теплий товариський вечір бандурист Степан Щербак пісню на слова козака 3-го Гайдамацького полку Володимира Сосюра "Любят Україну" (на музику Віктора Лузана).

Слава батькам української культури, твори яких захищатимуть Україну вічно!

Історичний клуб "Холодний Яр"

На світліні Лєсі Козенко – кінорежисери Михайло Ілєнко і Юрій Дереневський. Київ, 12 березня 2025 р. Нижче – Михайло Горловий.

XXX ВШАНУВАННЯ ГЕРОЇВ ХОЛОДНОГО ЯРУ

Вони любили Холодний Яр, але в бій ішли за Україну...

18 травня в Холодному Яру, на Меморіалі козакам-добровольцям (біля Мотрининого монастиря), поставили пам'ятники полеглим борцям за Українську державу. Ось їхні імена: БУКАРЬОВ-«БІЛОТУР» Дмитро Євгенович (19.04.1971, Хмельницький – 28.07.2022, с-ще Оленівка Донецької обл.). Заступник командира Окремого загону спеціального призначення НГУ "Азов" (з артилерії), полковник (посмертно).

ВОРОБКАЛО-«ГРЕК» Андрій Станіславович (24.06.1996, с. Хутори Черкаського р-ну – 2.04.2023, м. Бахмут). Доброволець УДА, командир мінометного розрахунку 9-го Окремого стрілецького батальйону ЗСУ, бойовий медик.

КАРАСЬ Володимир Васильович (28.06.1982, Київ – 3.03.2022, с. Мотижин, Київщина). Козак 142-го Центру ССО ЗСУ.

СТРИЛЕЦЬ-«ТЯЖ» Ярослав Олександрович (25.05.2003, Черкаси – 10.09.2024, Курщина). Чемпіон світу з панкратіону (2021). Старший матрос (водолаз-підривник) ССО з 2019 року.

НАЗАРЧУК-«ФРІЦ» Олексій Олександрович (30.03.1997, с. Піщаний Брід – 9.10.2024, с. Ступочки, Донецьчина). Доброволець ОДЧ "Карпатська Січ" (із 28.02.2022). Командир відділення 5-ї ОШБр (з 27.04.2022).

ЛЮБУНЯ-«ІНСТРУКТОР» Володимир Васильович (21.10.2003, Вінниця – 20.12.2023, с. Терни Донецької обл.). Козак Вінницько-

го полку ім. Івана Богуна (2007). Доброволець полку "Азов" (2022), козак спецвідділу Нацгвардії "Донбас" (2023, гранатометник-протитанкіст).

Скульптор усіх пам'ятників – Ігор Семак, архітектор Олександр Буцацький.

Заплановано спорудити і пам'ятний знак полеглим воякам 31-го полку (Черкаси).

Пожертви на вшанування просимо надсилати:

ПриватБанк, 4731 2196 4692 0573, Оксана Герасимюк (секретарка проекту);
PayPal Романа Ковалю:
kovalroman1@gmail.com

У програмі XXX вшанувань – Музичний фестиваль за участю видатних артистів, кобзарів та письменників, вшанування могилок козаків і старшин полку гайдамаків Холодного Яру та учасників нинішньої війни, освячення зброї, вручення нагороди "Лицар Холодного Яру", освячення дзвіниці храму Калнишевського на хуторі Буда, фестиваль документальних фільмів, книжковий ярмарок.

Детальну програму читайте в наступному числі "Незборими нації".

Роман КОВАЛЬ, президент Історичного клубу "Холодний Яр", голова оргкомітету XXX вшанувань героїв Холодного Яру
Лєся ОСТРОВСЬКА, заступниця голови оргкомітету
Богдан ЛЕГОНЯК, заступник голови оргкомітету

ЗГОДА РОСІЇ НАМ НЕ ПОТРІБНА

"ЄС може відправити військових в Україну без згоди РФ, – така позиція президента Франції Макрона. – Україна суверенна. Якщо вона просить розмістити на своїй території союзні війська, приймати це чи ні – не справа Росії. Коли Росія каже, що припинення вогню стане перепинком для армії України, вона заявляє про наміри повернутися та йти далі. Тобто атакувати інші країни".

У РОСІЇ ВЖЕ Й ЧОРТИ МОЛЯТЬСЯ

Спецпредставник Трампа розповів, що не вважає Путіна поганою людиною... Віткофф зазначив, що його другий візит до РФ "набув особистого характеру", адже під час нього Путін вручив йому портрет Трампа російського художника та попросив передати його президентові США. А ще Путін "щиро" розповів, що молився за Трампа, коли в нього стріляли. "Молився тому, що

він був його другом, і він молився за друга..."

Повернувшись додому, Віткофф передав це послання президентові Трампу і вручив картину. "І було очевидно, що це його зворушило", – зауважив русофіль Віткофф.

Республіканець-русофіль – за президента Рейгана таке було неможливо. А сьогодні – сумна реальність. Це смертельно небезпечно для України.

Цитата дня

ДОБРОВОЛЕЦЬ – ЦЕ ВІДЧАЙДУХ, ЯКИЙ ШЕ НЕ ЗНАЄ, ЩО БУДЕ ПОПЕРЕДУ, АЛЕ ВЖЕ ГОТОВИЙ.

Василь ЛЮТИЙ

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

РЕЙД ОТАМАНА МІРОШНИЧЕНКА

Отаман Мірошніченко уродився в с. Піщана на Кременчуччині в старій заможній козацькій родині. Мав він 29 років. Росту був середнього, чорнявий, мав бороду й вуса. Був рішучий, відважний, вдачі сильної, а проте дуже доброї й лагідної. Освіту здобув вищу, був інженіром.

Завжди боровся із собою, коли треба було когось покарати. У війську не служив. З військовою справою познайомився тільки під час Визвольної боротьби. Своїми політичними переконаннями наближався до хліборобів-демократів. Мав великий вплив на своїх підлеглих. Був людиною дуже скромною, не честолюбною і маловажлив значіння своєї роботи. Мав великі організаторські здібності. Не посідаючи ні теоретичного, ні практичного військового підготовки, все надолужував своєю хоробрістю й холодним спокоєм у бою.

Загін отамана Мірошніченка складався із селян Піщаної та околических сіл. З цим загonom він разом з отаманом Григорієм ввійшов до ст. Знаменка. Коли цю станцію захопили більшовики, він знову разом із Григорієм ввійшов до ст. Хирівка. Тут Григорієв остаточно зліквідував свої поїзди й рішив покинути залізницю.

Старих, вірних от. Григорієву, козаків залишилося всього на всьому коло двох десятків, а взагалі повстанців на ст. Хирівка було до 700 людей. Половина з них це був кавказький кінний дивізіон, який під час успіхів повстанців перейшов на їх бік від більшовиків. Коли кавказці побачили, що от. Григорієв залишає залізницю й мав перейти на партизанку, вони поставили захопити його й знову повернути[ся] до більшовиків, щоб здобути їх ласку. Довідавшись про це, Мірошніченко, що мав у своїому відділі до 200 козаків, розігнав цю продажну зграю кулеметним вогнем.

Вкупі з от. Григорієвом він залишив після цього ст. Хирівку й ввійшов до найближчого ліса. Залишивши там отамана Григорієву до 50 козаків, він вирушив на північ.

На Київщині вибухло в тому часі повстання, й він мав на думці підвести свій відділ під командування повстанчого центру.

3 червня 1919 року от. Мірошніченко вирушив з району ст. Хирівка із своїм загonom у кількості до 150 козаків. Старшин у цьому відділі було п'ять. 3-поміж них відзначався Сердюк. Була це людина здібна до командування невеликим відділом, але національно малосвідома. Всі люди у відділі мали рушницю, було 2 кулемети Максима й один Люїса. Набоїв було мало. Постачали відділ селяни. Марші роблено піхотою.

За 3 і 4 червня отаман Мірошніченко перейшов до с. Лебедина. У Лебедині в тому часі відпочивав загін отамана Юрка Тютюника. Разом із от. Тютюником відділ Мірошніченка, перейшовши через м. Шполю, заночував у с. Лозоватці. При переході через Шполю червона влада розбіглася, залишивши великі харчові склади. Все те отаман Мірошніченко використав для свого постачання. Із Лозоватки 6 червня він вирушив до с. Топільна, де згідно з умовою з отаманом Тютюником мав відпочити 2 – 3 дні.

Мірошніченко вирішив переводити свої операції координовано з Тютюником.

8 червня о годині 5-й пополудні на с. Топільну наскочили недобитки 7-го софвіського стрілкового полку. Цей полк того самого дня робив наступ на с. Козацьке, де перебував отаман Тютюник. Тютюник більшовиків розбив, і вони втікали на село Топільну.

Отаман Мірошніченко зустрів більшовиків кулеметним і рушничним вогнем і пішов на них в наступ. Більшовики втекли до м. Шполю, залишивши один кулемет, набоїв, рушницю, п'ятеро коней із сідлами і з десяток полонених.

Увечері 8 червня відділ от. Мірошніченка перейшов до с. Кирилівки, де остаточно приєднався до загону Тютюника. Його відділ залишився й надалі окремою частиною, підлягаючи от. Тютюникові. Згодом отаман Мірошніченко вкупі з Юрком Тютюником приед-

нався до Армії УНР і брав участь у захопленні Жмеринки. Пізніше він уступив із свого становища – як невійськової.

Події кінця 1919 року дуже тяжко вплинули на Мірошніченка. Він передбачав катастрофу ще за декілька місяців перед любарськими подіями.

Про дальшу долю отамана Мірошніченка нічого певного невідомо; згідно з одними вістками, він помер на тиф у початку зими 1919-20 рр.; а за другими – емігрував за кордон. Частина людей із відділу отамана Мірошніченка з одним старшиною опинилася [в полоні] у добровольців, звідкіля негайно втікла до своїх. Поручник Сердюк перейшов до москалів і пізніше служив в армії генерала Перемікіна (яка в 1920 р. приєдналася до Армії УНР. – Ред.).

Олександр ДОЦЕНКО

Дж.: Доценко О. Рейд отамана Мірошніченка: ст. Хирівка – с. Кирилівка (з циклу: Чотири повстанські рейди і їх ліквідація) // Літопис Червоної Калини. – 1933. – Ч. 1.

На світліні – Олександр Доценко, автор спогаду.

ЖИВІ ГОЛОСИ “НЕЗБОРИМОЇ НАЦІЇ”

У дитинстві дідусь здавався мені наймудрішою людиною у світі. Він часто сидів у своєму улюбленому кріслі, уважно гортав газету і ніби розмовляв із нею. А потім ми разом схиляли над розділом з телепрограмою, обираючи фільми чи мультфільми, які планували неодмінно подивитися. Цей простий, але особливий ритуал залишився в моїй пам'яті назавжди.

Зараз газети поступово зникають з нашого життя, як і часописи. Вони стають частиною історії, яку ми часто не встигаємо належно оцінити. Але для мене дотик до паперових сторінок – це щось більше. Коли я тримаю в руках старі видання, я ніби оживляю людей, про яких читаю. Вони вже давно стали героями мемуарів чи історичних досліджень, але на поживках сторінок газет вони знову дихають, їхні голоси звучать у текстах, думках, роздумах.

Нещодавно мені пощастило познайомитися з Романом Ковалем, редактором газети “Незборима нація” та очільником Історичного клубу “Холодний Яр”.

Ми зустрілися через любов до історії.

Я шукала примірник книги про “Подєбрядський полк”. І знайшла! Я із захопленням заговорила всі три томи... А тепер з нетерпінням чекаю, коли зможу тримати в руках нові примірники газети, щоб знову відчувти ту атмосферу, яка нагадує про щастя дитинства і дідуса, якого вже давно немає.

“Незборима нація” – це не просто щомісячник, а можливість, бо ми маємо розповідати дітям про наше коріння, показувати, що історія – це не лише дати й факти, а

живі голоси, збережені на сторінках часописів і газет.

Це дотик до минулого, відчуття причетності до великої історії, яку так важливо передати наступним поколінням. Можливо, саме в цьому – секрет любові до своєї культури і незалежності України.

Тому щиро рекомендую кожному оформити передплату на “Незбориму націю”. Газета виходить щомісяця, і це чудова можливість зробити подарунок собі або тому, хто теж любить історію так, як я.

Я оформила передплату через сайт Укрпошти – зручно й швидко. Тепер щомісяця листишоша принеситиме новий примірник просто в поштову скриньку. Хіба це не мило?

Руслана ВІЛЬГОРСЬКА

На світліні – Руслана Вільгурська у Подєбрядському замку.

ВІРНИЙ СИН УКРАЇНИ

25 лютого 2025 р. ввійшов у засвіти Василь Йосипович Гурін – учасник національно-демократичного відродження України наприкінці 1980-х і на початку 1990-х років, педагог-новатор, людина щедрого серця та лицарських чеснот, вірний товариш і побратим, скромний і невтомний працівник Державного архіву Вінницької області...

Народився Василь 2 січня 1961 р. в с. Романівці Тернопільського району в сім'ї політв'язнів Йосипа Гурина та Марії Кузьми. До речі, саме з ініціативи Йосипа Гурина у Вінниці 1989 р. було створено громаду Української греко-католицької церкви та споруджено величний храм УГКЦ. Саме пан Йосип став ініціатором насащення першої на Вінниччині символічної могили Українським січовим стрільцям на Хмельницькому шосе, де й дотепер проходять патріотичні та пам'ятні акції. Разом із дружиною Марією виховав у любові до України двох синів – Любомира та Василя.

Молодший, Василь, закінчив природничо-географічний факультет Вінницького державного педагогічного інституту. Працював у навчальних закладах Вінниці й Тернополі. За часів незалежності України очолював кабінет національного виховання Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників.

Василь Гурін – один з організаторів створення на Вінниччині Народного руху України, один із перших учасників мітингів за незалежність України, член оргкомітету зі скликання перших Великих зборів НРУ в 1989-му і делегат цього з'їзду. Тривалий час очолював Вінницьку крайову організацію НРУ, був членом Центрального Проводу НРУ.

Очоловав і Вінницьку обласну організацію Конгресу українських націоналістів (1995 – 2001). Багато років був незмінним головою Вінницької обласної організації

Українського добровільного культурно-просвітницького правозахисного благодійного товариства “Меморіал” ім. Василя Стуса.

Залишив слід Василь Гурін і в галузі друкованого слова як член редколегії тернопільської обласної газети “За віру і волю” та кореспондент часописів “Тернопіль вечірній” і “Шлях перемоги” (Київ). 15 років співпрацював із Вінницьким міським і обласним радіомовленням. З 2009 р. – член Національної спілки журналістів України.

Василь Гурін – співавтор книги “Нескорені: національно-визвольний рух на Вінниччині 40-50-х років XX ст. мовою документів та досліджень” (Вінниця, 2009; 304 с.). Книгу він присвятив своєму батькові – члену ОУН-бандерівців на Тернопіллі, завдяки якому, як і матері, сформувався українцем.

У планах Василя Йосиповича було написати книгу про свого батька. Але тривала і підступна хвороба завадила цим планам.

Світла пам'ять про Василя Гурина, єдиним змістом життя якого була синавська любов до Матері-України, навечно житиме в серцях його сучасників та нащадків.

**Костянтин ЗАВАЛЬНОК, Історичний клуб “Холодний Яр”
Вінниця**

МЕЧ АРЕЯ В ХОЛОДНОМУ ЯРУ

У Холодному Яру встановлено пам'ятний знак “Меч Арея”, присвячений мілітарній ідентичності українського народу. Ми нація воїнів, а не рабів!

Молоде покоління має виховуватися сильним. Та знати свою історію. І, прагнучи миру, готуватись до війни. Дякуємо усім причетним до цієї події!

Ще не одне покоління буде гартуватися у місці сили.

**ГО “Гордість Нації”, ГО “Скіфський Воїн”,
3-тя ОШБр (3-й армійський корпус),
ГО “Центурія”,
Національний парк “Холодний Яр”**

ІСТОРІЯ СВІТЛИНИ ДОБИ УНР

Світліну козаків 1-ї Запорозької дивізії Армії УНР Олексія Здоровецького і Мефодія Мацькового зберегла Людмила Матієнко, Мефодієва племінниця, вчителька української мови, слухачка моїх радіопередач ще наприкінці 1990-х. У листі до мене вона написала: “Слухала радіопередачі Романа Ковалів «Отамани Гайдамацького краю» і подумала: «А ці ж події торкнулися і моєї долі, мого родоводу»”.

Невдовзі подарувала мені цю унікальну світліну. На її звороті написано: “Дорогий любій сестрі Лимпіді. 28.ІІІ.19. М. Мацьковий (підпис)”. А вже іншим почерком, олівцем, зазначено: “Ананьїв, 10 березня 1919 р.”.

Олімпіада Дмитрівна Остапенко (Мацькова, Куд) – молодша сестра Мефодія. Ось що про неї написала Людмила Матієнко: “Заарештували і молодшу мамину сестру – Куд Олімпіаду Дмитрівну, 1902 року народження. Вона була зв'язковою в повстанців (разом з моєю матір'ю носили повстанцям їжу, одяг, коли ті переховувались). Її було кинуте в ту ж саму тюрму, звідки ми з мамою вже вийшли. Мати продала телицю, за ці гроші їй вдалося викупити свою сестру. З тюрми Олімпіада, молода гарна дівчина, вийшла зовсім сивою”. Її світліну я опублікував у “Незборимій нації” 1998 року та в книзі “Батькам скажеш, що був чесний”.

У моїй колекції світліна Олексія Здоровецького і Мефодія Мацькового – на виду, на почесному місці, у рамочці, яку зробила дочка Олексія Здоровецького Тамара, козачка на-

шого клубу. Стоїть фотографія біля погруддя Юрія Горліса-Горського, яке створив скульптор Дмитро Бур'ян, учасник українсько-російської війни, козак Історичного клубу “Холодний Яр”.

На моє прохання Людмила Матієнко 1998 року написала спогад “Повстанська родина Кудів”. Опублікував його в газеті “Незборима нація” та в книгах “Повернення отаманів Гайдамацького краю” (2001) та “Батькам скажеш, що був чесний”.

Завдяки цій світліні Тамара Здоровецька довідалася, що її батько “був у Петлюри”, боровся за Самостійну Україну. І серце її наповнилося радістю та гордістю за батька, за свій рід-родину. Я і пані Тамару спонукав написати спогади, які не раз публікував у газеті “Незборима нація”.

На найбільше мене вразило, що Мефодій Мацьковий на кольбі своєї рушниці вирізав печально-пророчі слова: “Загину за Україну”.

Ось така історія цієї світліни. Вічна слава козакам Армії УНР!

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб “Холодний Яр”

А щоб тебе било по сухій дорозі! (щоб на тебе напала епілепсія).

“Бодай ти виздихав ще в яйця!” – так селянка проклінала курчат, які зайшли на її грядку. А я подумав про Путіна... А ви про кого?

Давайте вертати ці перли у нашу мову. Особливо, коли згадаємо москалів.

Підготував Роман КОВАЛЬ

НІБИ ПРО МОСКАЛІВ

Люди згадували як лялися їхні рідні. Це своєрідні шедеври.

Трясця твоєї матері.
А щоб ти стежки руками лапав!
Дурний піп і дурна його молитва.
Цур тобі! Пек тобі!
Матері твоєї ковчійка!
Щоб тобі добро було.
Насеру ж твоїй мамі!
Щоб тебе Перун тріснув!
Ах, ти ж, харцизяка! Бісів син!
Дідька лисого! Хай тобі грець!
Щоб тебе гедзь вжалив!
А щоб тебе пранці з'їли!
Бісової віри дитина!
Бісова кров!
Псяча кров! Бісова душа.
Трясця його матері.
А щоб ти череп'ям справ!
Щоб ти на кутні засміявся!
Щоб ти ски!

Аби тобі добро було!
Лизни козі гузно.
Ет, йолоп отакій!
Хай ти скажишся!
Сибірки на тебе немає.
Ех ти, сукин котик!
Ах ти ж гадина солона!
Шляк би тебе трафив.
Холера ясна!
Гімна тобі на лопаті.
Курвиного стерва син!
Ти стара холера.
Пес би тебе цілював.
А щоб в тебе пір'я в роті поросло!
Матері твоєї ковчійка.
А справ би тобі пес на голову!
Всрався – не вдався.
Сукиного сина падлюка (образя для трьох поколінь).
Грив тебе побий на наглий дорозі!
Як з гівна батів.
Свиняче копито!

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

МІЙ СИН – АНДРІЙ ВОРОБКАЛО

18 травня йому буде поставлено пам'ятник у Холодному Яру, на Меморіалі козакам-добровольцям.

Андрій народився 24 червня 1996 року в с. Хутори Черкаського району. Добрий, світлий, чуйний. Із дитинства мав глибоку повагу до людей, був щирим, уважним, чесним. Завжди казав: "Мамо, я мушу жити так, щоб за мене тобі не було соромно".

Уже в дорослому віці з усмішкою згадав, як у дитинстві вірив, що черкаський завод "Азот" виготовляє хмари – бо той завжди димів. А коли дізнався правду – то було йому перше дитяче розчарування.

Коли вітчим Андрія (грек) приїхав уперше в Україну, Андрій узяв "вчити" його любові до цієї землі. Він розповідав про українську історію, козацький дух, про мову й красу рідного краю. Казав йому, що в Україні все найкраще – і небо синіше, і море глибше, і ліси густіші, і дівчата красивіші, і трава пахучіша. Він так говорив, бо справді так думав.

Андрій мав чорний пояс із тхеквондо, відкрив власну школу бойових мистецтв у Греції. Знав шість мов – української, грецької, польської, англійської, французької та мови ворога.

Особливе місце в його душі посідали українські письменники. Тарас Шевченко, Василь Симоненко і Ліна Костенко були його натхненням.

Він не просто читав – він жив їхніми словами. Андрій розмовляв літературною українською. У школі посідав призові місця з історії та математики. Пишався, що народився на Черкащині – землі Холодного Яру.

Коли почалася повномасштабна війна, Андрій залишив усе й добровольцем повернувся в Україну.

Тут він зустрів дівчину – Іринку, волонтерку. Тендітну, добру, щиру. Закохався з першого погляду. Писав їй листи від руки, надихаючись Симоненком. Про силу цих почуттів їй дізналась уже з розповідей самої Іринки.

У середині березня 2023 р. Андрій мав отримати відпустку після бойових позицій. Хотів поїхати до Іринки й оспівдатися їй у коханні. Уже сів у потяг – але пролунав телефонний дзвінок командира, і мусив повертатися. Відпустку скасували. Точка призначення – Бахмут...

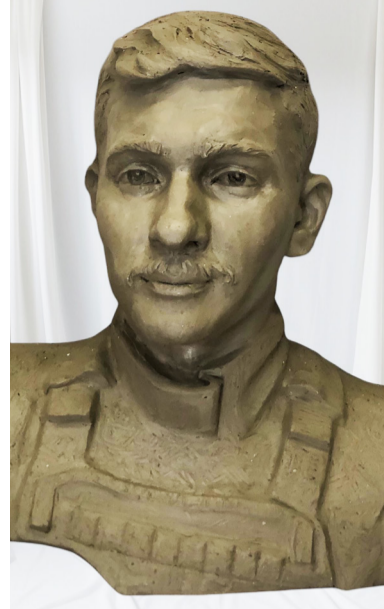
У березні та на початку квітня Андрій разом із побратимми прикривав "дорогу життя" – єдиний шлях евакуації поранених. Завдяки його точності, знанням математики та ювелірній роботі з мінометом були врятовані десятки життів.

2 квітня 2023 р. ворожий танковий снаряд обірвав його життя.

Йому було лише 26 років.

Молодшого брата він завжди називав "Козаком". І з Бахмута написав йому:

"Козак, в моєму серці завжди жила мрія, щоб ти виріс справжнім

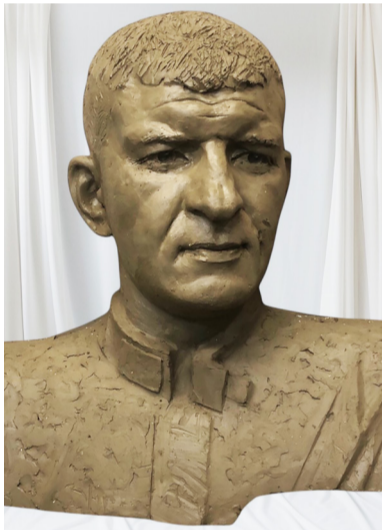
патріотом нашої України. Тому я прошу тебе, вчи рідну мову та нашу історію, бо вона вчить нас мужності, мудрості та гідності. Хай любов до рідної землі буде твоїм щитом, а знання – мечем. З любов'ю..."

Андрій жив чесно, віддано, з любов'ю до України. І пішов у вічність зі світлим серцем.

Оксана СІРІГОС

На світліні – Ігор Семак, "Андрій Воробкало-«Грек»", глина.

ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ КАРАСЬ (28.06.1982, КИЇВ – 3.03.2022, с. МОТИЖИН, КИЇВЩИНА)

багато років, нищив коріння руйніфікації.

Він завжди прагнув ризикованої роботи, не боявся зіткнутися з ворогом у герці. Він волів бути попереду – щоб не наражати побратимів на ризики.

Коли на початку вторгнення ми зібралися нашою великою "грядкою" у військовій частині неподалік Житомирської траси, я нарешті побачив Вовчика. Було приємно та цінно відчувати, що під час рухотискання "по венах" Володимир мене впізнав.

Він виявився душевним і добрим. 3 березня 2022 р., у день його загибелі, ми коротко поговорили, обмінялися жартами та домовилися ввечері потеревенити. Але з бойового завдання він не повернувся...

Володимир пішов дорогою хоробрим.

Ось його коротка біографія. Закінчив КПІ. IT-фахівець. Учасник Революції гідності, руху "С14" та "Суспільства майбутнього".

Волонтер "Польової пошти". Співтворець Муніципальної варти Києва.

2018 року відзначений Подякою київського міського голови, а наступного – медаллю "За жертвенність і любов до України" Патріарха Філарета (2019).

Доброволець ЗСУ з 24 лютого 2022 року.

Козак 142-го центру ССО ЗСУ. Загинув під час виконання бойового завдання.

Лицар ордена "За мужність" III ст. (посмертно).

Його щирі працю продовжує рідний брат – майор Євген Карась.

І вся наша "грядка" поруч – плече в плече.

18 травня Володимирові буде поставлено пам'ятник у Холодному Яру, на Меморіалі козакам-добровольцям.

Ігор ШОЛТИС

На світліні – Ігор Семак, "Володимир Карась", глина.

ОЛЕКСАНДР МЕГЕЛЬ РОБИВ ТЕ, У ЩО ВІРИВ

Я знаю, що про всіх загиблих воїнів говорять добре. І я теж розкажу про Олександра Мегеля тільки добре. І може здатися, що це ще один біль за знайомою людиною. Але просто хочу, щоб ви повірили, що ми як країна втратили дуже багато. Дуже.

Саша – прекрасний митець, терплячий вчитель. Коли ми усновили дітей, він підійшов і сказав, що з радістю буде вчити їх малювати.

Саша – директор громадської організації БПП МירוДім – унікального для України проекту фонду Ministry2Ukraine. Це будинок підтриманого проживання для дорослих людей-сиріт з особливими потребами. В Україні функціонує всього 4 – 5 таких будинків, де в людей є надія на соціалізацію, прийняття, самостійне життя, розвиток.

Саша – приклад людини, яка бачить душу, а не викривлене тіло, спотворений розум, неприємний запах. Приклад милосердного серця.

Саша мав покликання на Землі, жив відповідно до нього. А це скарб, про який мріє багато людей.

Саша не збирав тисячі людей, не вплинув на всю країну. Але все своє життя він віддав іншим людям, більшості із яких ніколи не змогли б йому віддячити або принести славу, гроші.

Саша загинув у запеклому бою за свободу України. Під Бахмутом.

Його серце зупинилось 10 квітня 2023 р., від кулі снайпера, під час масованого обстрілу російських окупантів, убивць та загарбників.

Я не пишу про Сашу в минулому, бо як християнка вірю у вічне життя. У те, що Саша вже на небі, поруч із Богом. Він не соромився своєї віри і жив відповідно до того, що читав у Біблії, вірив Богу до кінця – хоча й не шукав долі воїна, але сміливо прийняв виклик.

Життя цієї людини – це приклад життя людини, яка не тільки знає, як правильно, чи вчить інших, а яка скромно і тихо робить те, що має, те, у що вірить.

Честь!

Анна ЖЕЛТЯКОВА

РУТА

Алла Пушкарчук-«Рута» – учасниця Революції гідності.

Від серпня 2014-го до квітня 2018 р. працювала в 5-му Окремому батальйоні УДА як журналістка та фотографиня.

Після демобілізації – редакторка в журналі "Тиждень", працювала й у виданні "Читомо".

Під час повномасштабної війни Алла стала разом зі своїм коханим до лав ЗСУ.

25 квітня 2024 р. на Донеччині вона загинула через російський обстріл.

Олександр КРЮКОВ

95 РОКІВ ТОМУ

7 квітня 1930 р. російські окупанти розстріляли останнього отамана Київщини Пилипа ДРАНИКА-«КОСАРЯ», просвітянина, підпільника, голову повстанкому Київського повіту та 10-го району ППШ, сотника Армії УНР. Він вів збройну боротьбу проти російських окупантів 12 років.

Разом з ним окупанти безжалісно позбавили життя і його п'ятьох побратимів. Розстріляли їх у час, коли по всій Україні вибухнули повстання проти російської окупаційної влади. З 20 лютого до 2 квітня 1930 р., за даними ГПУ, в Україні відбулося 1716 повстань, 15 з яких чекісти кваліфікували як широкі повстання проти їхньої влади.

Причиною арешту отамана «Косаря» стала українська пісня.

Ось протокол допиту Олександра Синявського із с. Ясногородки, стрільця охорони Південно-Західної залізниці. 9 грудня 1929 р. на допиті в ГПУ він розповів: «В х. Балки Київського району мешкає Олександр Якимівна Башенко, на якій 20 листопада одружився. перебуваючи в неї вдома, я якось заспівав пісню: «Дивлюсь я на небо та й думку гадаю, чому я не соклі, чому не лігаю».

Олександра сказала: «Ех, якщо б ти знав, хто ця пісня співає».

На моє запитання, хто її співає, вона відповіла, що не скаже.

Максимчука прив'язали до стовпа. У руках червоноармієць з'явилася швайка.

І помутівся світ козакові в очах... Та новий удар швайкою знову нагадував, що він ще живий. Біль пронизував усе тіло. Нелюдський крик усе ж виривався з козацьких грудей:

– А-а-а-а!..
– Ну хто, будеш гаварить? – вдоволено запитав командир.

– Буду... Розв'яжіть тільки... Хвилину він використав для того, щоб врівноважити дихання. І, зневаживши смертельну небезпеку, несподівано заспівав «Ще не вмерла Україна...».

Пізно ввечері, вже всі спали, дружина почала розпитувати, чи знаю я «Пилипа із Княжичів». Відповів їй, що знаю, тоді дружина призналась: цей Пилип переховується у них. Далі розповіла, що Пилип дуже добре озброєний: має три револьвери системи маузер, наган і браунінг, карабін і п'ятнадцять гранат. Потім переповіла, що Пилип казав їй, що весною 1930-го обов'язково буде війна з Польщею та іншими західними країнами.

Коли ж почнеться війна, Пилип підніме на Київщині повстання. І, як казав Пилип, за ним підуть всі молоді селяни, а зброї в нього є нібито дуже багато».

І ось фінал... «Дело «Забытые» (...) После сознания БАШЕНКО у него на квартире была организована засада в составе трех человек, усиленная 25 декабря еще двумя сотрудниками. В ночь на 27/12 [1929] в 10 ч. вечера КОСАРЬ-ДРАНИК по приглашению жены БАШЕНКО явился от своей сестры на квартиру БАШЕНКО, где он и был арестован... При задержании оказал сопротивление».

Ми маємо із вдячністю пам'ятати тих, хто не змірився з поневоленням, хто продовжував боротьбу проти російських окупантів.

Роман КОВАЛЬ, Владислав КАРПЕНКО

Більшовик спів прикоротили швидко. Вистачило кількох ударів.

А командир 407-го полку повернувся до попівської хати продовжувати вечерю.

Роман КОВАЛЬ

Дж.: Радзівський С. Кров за кров (Спомини мої за 1920 – 1921 рік, проведені в повстанню на Поділлі) // ЦДАВОВУ. – Ф. 3795. – Оп. 5. – Спр. 78. – Арк. 755 – 756.

На світліні – Степан Радзівський, автор спогаду.

Публікується вперше.

Фото надав Юрій Юзич.

МІЙ СИН – ЯРОСЛАВ СТІРЕЦЬ

Ярослав народився богатирем з неймовірно чистими очима, від яких випромінювалася любов до людей. Коли в пологовому будинку його принесли мені, старенька акушерка сказала: «Нате вашого Кличка». Я образилась...

Ярослав ріс швидко, змалечку мав незвичайну силу, був непосидючим. Його завжди тягнуло до спілкування з людьми.

До великого спорту прийшов у 14 років. Тренувався в білоруському клубі "Ахїллес". Через 5 місяців виграв чемпіонат України і був покликаний до збірної України.

Ми проживали в с. Вергунах Черкаської області, тож були проблеми, як добратися до Черка на тренування та повернутися додому після тренувань. Але Ярослав на це не зважав, бо в нього до цього виду спорту була неймовірна тяга та бажання стати кращим.

Уже на першому для себе чемпіонаті світу в Білорусі здобув для

України два срібла. Було йому тоді 14 років.

Потім були чемпіонати світу з панкратіону в Баку, Казахстані, Словаччині. У 18 років син виграв чемпіонат світу, який уперше проходив в Україні (в Харкові), – став чемпіоном світу в греплінгу – це вид боротьби, який передбачає використання і поєднання різних прийомів з інших бойових мистецтв.

Захистив звання абсолютного чемпіона України, мав їхати на дуже важливий чемпіонат світу в Абу-Дабі. Але вирішив захищати Батьківщину. У 2023 р. підписав контракт із 73-м морським центром ССО.

Я не знаю всього його бойового шляху, але знаю, що він брав участь в операціях на "вищі Бойка", Тендерівій косі та в Курській операції, яка стала останньою для нього.

18 травня моєму синові буде поставлено пам'ятник у Холодному

Яру, на Меморіалі козакам-добровольцям.

Лариса СТІРЕЦЬ

На світліні – Ігор Семак, "Ярослав-Стрілець-«Гяж»", глина.

ІВАН МАКСИМЧУК

Готуємо до перевидання книги Романа Ковалю "Сто історій Визвольної війни" (Київ, 2015). Ось одна з історій.

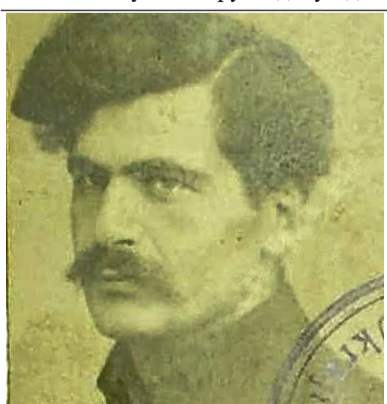
Козака Івана притягли до клуні ладижського священника.

Червоноармієць побіг доповідати командирі полку, що зловлено "бандита"...

Ось і командир – скрипить чоботами по снігу.

– Ти хто? – запитав, витираючи масні губи.

– Іван Максимчук.
– Бандит?
– Повстанець із ватаги Дорошенка, – спокійно відповів той.
– Много вас?
– Не знаю.
– С кем в селе імеете связь?
– Не знаю.
– Засвітила нагайка і обвилася гадюкою довкола шиї.
– Виступила кров...
– Так с кем, гаваріш, знаєшся в селе?
– Не знаю.
– А ну-ка пащекачіте ево.

ЮНИЙ ДОРОШЕНКІВЕЦЬ МИКОЛА СОКІЛ

Як мало ми знаємо про це шире і чисте війсьничке дитя – сина дорошенківського полку! Спасибі сл. пам. працівникам журналу “Дороговказ”, які зберегли дорогий для нас образ. Радіємо, що він увійшов до Юнацького пантеону борців за волю України, який ми творимо з Юрієм Юзичем, готуючи книгу “Діти у Визвольній війні”. Це розділ з неї.

За участь у Визвольній боротьбі за Українську державність під проводом Симона Петлюри народжений Хрестом Симона Петлюри (ч. 3321) та Военним хрестом (ч. 194, 19.10.1961).

Відійшов у засвіти 15 липня 1968 р. – на 65-му році життя, значить, народився ориєнтовно 1903-го. Поховали його “зі всіма належними українському воякові почесностями” на цвинтарі “Перспект” у Торонто. Прощальне слово виголосив Іван Липовецький, голова Генеральної управи СБУВ: “І знову стоїмо над свіжою могилою Українського Вояка, який завжди залишає наші вояцькі лави. І хочеться переповненими смутком і болем душею та серцем звернутися в благовільні молитви до Всевишнього: Милостивий Господи, завчасно приходимо ми тут, зачасто хлимо наші прапори в журбі і смутку над цими свіжими могилами наших побратимів”.

У некролозі Миколу Сокола назвали то підпоручником, то поручником Армії УНР Насправді він був юнаком Армії УНР.

Слава нашим дітям – козакам-романтикам та учасникам Визвольної боротьби за волю і щастя нашого народу!

Роман КОВАЛЬ

ЗНАННЯ МІСТЯТЬСЯ НА ВІСТРІ ЗАПИТАННЯ

1. Знання історії – основа піраміди знань.
2. Не зв'язуй собі руки своїм довгим язиком.
3. Любов до Бога без сорому перед ним поверхова, адже страх дає любові глибину.
4. Радій, що живеш, і не журись, що інші живуть краще.
5. Не запитуй себе: “А чим я гірший за інших?” Запитуй: “А чим я кращій?”
6. Повір у себе, щоб себе пізнати; пізнай себе, щоб собою стати.
7. Будь тим, хто грає, а не тим, ким грають.
8. Бери нектар із квітки, не пошкочиши квітки.
9. Позбудься схильності до нав'язливих повчань. Повчати інших краще мовчки.
10. Вір у себе, не втрачаючи самокритичності.
11. Підключайте свій розум і дух до енергетики великих ідей.
12. Не шукай Бога високо в небі, адже Він – глибоко в тобі.
13. Бійся Бога – і страхи твої відступлять; люби Бога – і віра врятує тебе.

14. Перетворюй свої страждання на випробування, які треба здолати.
15. Стань гідним істини – і ти її пізнаєш.
16. Знання містяться на вістрі запитання.
17. Пам'ятай: витрачаючи марно слова, ти позбавляєш Слово своє могуті.
18. Сумуй не за втраченим добром, а за тим, яке ти не зміг зробити.
19. Вчись воскрешати минуле і підпорядковувати його своїй волі творити майбутнє.
20. Не ускладнюй людям життя своїм наміром його покращити.
21. Не бажай надмірного, щоб не накласти на себе небажане.
22. Не протиставляй силу й істину. Сила та істина – єдині.
23. Будь розумнішим за інших, але, бажано, непомітно.
24. Думай про життя, не забуваючи жити.
25. Навіть єдино правильний шлях правильний до певної крапки, яку вчасно треба поставити.

Андрій КОВАЛЬ, історик

ВО СЛАВУ ТАРАСА СИЛЕНКА

якому Тарас розчинявся та надихався світлою енергетикою української природи та її дітей.

Близько сотні людей з різних куточків України зібралися на церемонію відкриття. Дійство розпочалося зі співу трембіт та обряду козацького вшанування. Додали музичних барв гурти “Буття” та “Осяйна і Живопис”. Лірично співав пісні свого батька Святослав Силенко.

До вшанування долучився мандрівний кобзар з Очакова Богдан Сновидай (Козловський), чий авторські пісні чарували неповторною магією. Оживив захід своїми піснями й Андрій Ремез. А Олександр Ліщенко натхненно читав поезію Тараса Шевченка.

У Тетерівському коші панував дух єднання неповторних людей, яких за життя згуртував Тарас.

Скульптор із с. Букатинки Олександра Альошкі встановив пам'ятний знак з подільського ракушняка, що сяє білими переливами. Він став відображенням світла, яке полум'яло в Тарасові Силенку.

Надія ВІННІК,
Історичний клуб
“Холодний Яр”

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ “ОТАМАНІЯ”

Книги Історичного клубу “Холодний Яр” можна придбати через крамницю “Отаманія”. Ось тут: <http://otamania.in.ua>

АРХІВ ГАЗЕТИ “НЕЗБОРИМА НАЦІЯ”

Тут можна переглянути архів НН: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Nezboryma_Natsia

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

Станіслав БЛАЖЧУК – 50 грн

Леонід ІСАКОВ – 200 грн

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (м. Калуш) – 400 грн

Іван КАЧУРИК – 400 грн

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 3000 грн.

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна 152 грн.

Часопис ОУН.

Передплатний індекс 30504.
Ціна 432 грн.

Редактор
Роман Коваль

Верстка
Анна Воловник
Коректор
Надіяка Овчарук

Інформаційне забезпечення
Микола Владзімірський,
Владислав Карпенко,
Надія Виннік

Технічний директор
Максим Селюзкін

Адреса для листування
03049, Київ, вул. генерала
Геннадія Воробйова (Курська), буд. 202, пом. 14.
Тел./факс: 242-47-38
koyalroman1@gmail.com
ФБ: Roman Koval

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Наклад 1300 примірників.

Видруковано 28.03.2025 р.
ТОВ “Прес Корпойшн Лімітед”
Номер замовлення 25 89 02

Ідентифікатор медіа:
R30-03637

Засновник
Роман Миколайович Коваль

“ШЕВЧЕНКІВ САД”

Цю книгу я чекав давно – і ось нарешті вона побачила світ у видавництві Марка Мельника. Автор знайшов вдалу назву, тому що Тарас, за спогадами сучасників і друзів, любив малювати дерева, бувати в саду – про це писано-переписано...

А Тарасів сад з пагінци верби в місті Форт-Шевченко – один єдиний у Мангитшляцькій пустелі. Нині це не просто оаза, а одне з творінь нашого Тараса, образно кажучи, його природний Кобзар, у якому замість віршів – кількасот дерев. А скільки з того верболозя посаджено та виросло дерев в Україні! Але в цьому виданні мова про родовий Шевченків сад, з датами, архівними матеріалами та світлинами – це треба читати і бачити.

В основі книги (як у передмові до видання зазначають автори Євген Матвієнко, Євген Букет і Олександр Дедуш) – розкриття родоводу

Тараса Шевченка, як по батькові, так і по матері. Автори дослідили архівні документи, які раніше не були повною мірою доступні для загалу, щоб детально описати переплетіння різних гілок роду Шевченків та з'ясувати, як пов'язаний з іншими родами сіл Кирилівки (Шевченкове) і Моринців. Особлива увага в книзі приділена не лише родичам Тараса Шевченка, а й особам з оточення поета...

У передмові вміщено заспів до книги кандидата філологічних наук Галини Карпінчук, де справедливо зазначено: “Неаполітне дослідження суттєво збагачує біографію поета, значна частина книжки присвячена сучасникам Тараса Шевченка. На її сторінках розгортаються долі тих, з ким мешкав і співдівав Шевченко, хто в різний час належав до його світу і залишився в пам'яті митця”.

Усім, хто цікавиться родоводом духовного пророка – Тараса

Шевченка, пише та досліджує його долю, – ця книга як знахідка.

З невеликими скороченнями

Віктор ЖАДЬКО, доктор філософських наук, професор, біограф Тараса Шевченка

го, за два дитячі кроки від Симона Петлюри. І не просто спостерігає, як Головний отаман Армії УНР приймає рапорт командира почесної варті Спільної юнацької школи, а й сам відає по-вояцькому честь. А поруч виструнчилися українські легенди – генерали Всеволод Петрів, Володимир Сальський, міністр віросповідань Іван Огієнко, полковник Микола Лорченко, прем'єр Андрій Лівичський... Навряд чи Ігорко знав їх, навряд чи розумів, що в цю мить опинився в центрі української історії...

Було малому козакові лише 7 років. А він уже здолав тисячі кілометрів у лавах Харківського слобідського коша від Харкова до Кам'янка-Подільського. Був і під обстрілами...

Розповідь про Ігорчика Кобзу вже написано. Плануємо опублікувати її в книзі Романа Ковалю і Юрія Юзича “Діти у Визвольній війні”.

ПРО ІГОРЧИКА КОБЗУ З ХАРКОВА ТА ЙОГО БАТЬКА ОТАМАНА

Ця світлина зафіксувала щасливу мить у житті малого козака – він

стоїть попереду батька Івана, міського голови Кам'янця-Подільського

У Києві, на території школи № 223 у Святошинському районі, нарешті демонтували пропагандистський пам'ятник “Альошці” – з написом “Слава Героям, павшим в боях за свободу Родины”. Рішення про його демонтаж Київрада ухвалила ще 4 липня 2024 року.

Такі одиотипні пам'ятники не мають нічого спільного зі вшану-

ГЕТЬ “АЛЬОШКУ”!

ванням пам'яті учасників Другої світової війни. Ці пам'ятники на території шкіл Києва мали на меті суто пропаганду серед дітей російського милітаризму.

Київрада (в рамках політики деколонізації) проголосувала за усунення з публічного простору

254 об'єктів. З них не демонтовано аж 131.

Дякую за добру справу Комунальному підприємству “Київ-благоустрій”!

Олег СЛАБОСПИЦЬКИЙ Київ

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Ці книги можна придбати через “Нову пошту” і “Укрпошту”, переказавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у ПриватБанку 5169 3305 3001 3009 (якщо переказуєте з ПриватБанку, а якщо з іншого банку, то ось дані одержувача: Коваль Р. М. ФОП 2164918550. Розрахунковий рахунок: UA 3330529900000 26005026800055), а у випадку пожегів – на картку Р. М. Ковалю у ПриватБанку, 5168 7451 7316 4051.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту koyalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+ телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надіслати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

Ось ціни без вартості пересилки: “Таємниця отамана Зеленого” Романа Ковалю – 250 грн.

“Це було давно” Юрія Горліса-Горського – 140 грн.

“Шляхетні серця” Романа Ковалю – 250 грн.

“Самостійна Україна” Миколи Міхновського – 300 грн.

“Філософія сили” Романа Ковалю – 115 грн.

“Український націоналізм” (упорядник О. Однороженко) – 365 грн.

“Тарас Силенко, співець непереморної України” – 300 грн.

“Полковник Болбочан” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 350 грн.

“Жінки у Визвольній війні: історії, біографії, спогади. 1917 – 1930” Романа Ковалю – 400 грн.

“Микола Міхновський: спогади, свідчення, документи” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 650 грн.

[HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/)

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України